

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/34/2025
Identifikačné číslo spisu:	2721010303
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Klemanič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2721010303.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom 24. septembra 2025 v Bratislave v trestnej veci obvineného I. X.Á. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona dovolaní obvineného podanom proti rozsudku Okresného súdu Skalica, sp. zn. 8T/57/2021, z 24. októbra 2022

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného I. X. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Skalica, sp. zn. 8T/57/2021, z 24. októbra 2022 bol obvinený I. X. uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

od presne nezistenej doby asi od roku 2000 v G., na ul. F. Č.. X v 2 izbovom byte a následne od roku 2004 v rodinnom dome na adrese M. Č.. XX, najneskôr do dňa 11.11.2019, spôsobil fyzické a psychické utrpenie:

„1.) svojej manželke I. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M.Z. Č.. XX, a to tak, že najmä pod vplyvom alkoholu jej vulgárne nadával, že je fľandra, kurva, piča, kričal napr., že sa nedožije rána, že ju zabije, búchal so všetkými vecami, správal sa agresívne, čo v nej vyvolávalo strach a stres, pričom ju viackrát, opakovane v nepravidelných intervaloch bezdôvodne fyzicky napádal, škrtil ju, najmä jej dával facky a údery do chrbta, ako napríklad:

- v presne nezistený deň uvedeného obdobia, keď sa I. X. nachádzala v obývačke rodinného domu na adrese M. Č.. XX, k nej pristúpil a bezdôvodne jej vykrútil ruku,

- v presne nezistený deň uvedeného obdobia, keď sa I. X. nachádzala v kuchyni rodinného domu na adrese M. Č.. XX, k nej pristúpil a bezdôvodne ju rukou udrhel do oblasti hlavy, tváre a brucha s tým, že I. X. mala podozrenie, že má zlomené rebrá, o čom nikomu nepovedala,

- v presne nezistený deň v roku 2018 ju na dvore rodinného domu v obci M. Č.. XX bezdôvodne fyzicky napadol, a to takým spôsobom, že ju udrhel do oblasti hlavy, na základe tohto úderu spadla na zem, kde ju chcel kopnúť, čomu zabránili deti I. X., J. X., J. X. a K. X., ktoré incident videli, následne

sa I. X. postavila zo zeme a po tom, ako chytila motyku, I. X. s fyzickým napádaním skončil,
- v presne nezistený deň mesiaca apríl v roku 2019, keď sa nachádzala na záhrade rodinného domu na adrese M. Č.. XX, tak jej povedal, aby išla z domu preč, lebo keď sa vráti z krčmy, tak ju zabije, pričom toto konanie vnímala dlhodobo ako agresívne, násilné, urážlivé, dehonestujúce ju ako ženu a partnerku a zároveň ako ťažké príkorie,

2.) svojej dcére J. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. Č.. XX, a to tak, že najmä pod vplyvom alkoholu sa správal agresívne, vyhrážal sa celej rodine fyzickým násilím, a to bitkou, ponížoval ju a urážal tak, že jej vulgárne nadával, že je flandra, kurva, piča prijebaná, že je neschopná, že je k ničomu, bude iba robiť, že ju doláme, čo u nej vyvolávalo stres a strach, opakovane ju fyzicky napádal, a to tak, že jej dal facku na tvár, alebo ju udel tým, čo mal po ruke napr. palicou, keď spadla na zem, kopol do nej, ako napríklad:

- v presne nezistený deň uvedeného obdobia v rodinnom dome na adrese M. Č.. XX, keď bola sama s otcom doma, v kuchyni rodinného domu, kde umývala riad, pristúpil k nej I. X., ktorý jej priložil nôž k hrdlu, keď menovaná zacítila, že otec jej pritlačil nôž ku krku, rukou sa mu snažila odtlačiť ruku, v ktorej držal nôž, čo sa jej podarilo a utiekla z domu na záhradu, pričom uvedené sa opakovalo asi 3 krát,

- v presne nezistený deň uvedeného obdobia, keď sa I. X. vrátil domov na adresu M. Č.. XX, pristúpil k J. X. a rukou zovretou v päšť ju niekoľko krát udel do oblasti hlavy, kde na základe týchto úderov spadla na zem, na zemi ju niekoľkokrát kopal nohou do oblasti celého tela,

- v presne nezistený deň uvedeného obdobia, v rodinnom dome na adrese M. Č.. XX jej I. X.Č. začal vulgárne nadávať, že je „piča“, že „jej do piče strčí rožhavený kutáč“, následne sa jej vyhrážal, že ju zabije, následkom tohto jeho správania menovaná začala užívať antidepresíva a lieky na spanie, pričom toto konanie vnímala ako agresívne, útočné, vulgárne, dehonestujúce a devalvujúce ju ako dcéru a zároveň ako ťažké príkorie,

3.) svojmu synovi B. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. Č.. XX, a to tak, že v uvedenom období v G. na ul. F. Č.. X v 2 izbovom byte a následne až do jeho odsťahovania sa z rodinného domu v presne nezistenú dobu roku 2014 na adrese M. Č.. XX, najmä pod vplyvom alkoholu sa správal voči celej rodine agresívne, vyhrážal sa celej rodine fyzickým násilím, bezdôvodne ho opakovane fyzicky napádal, a to fackami, päšťami do tváre, následkom čoho mu tiekla krv z nosa, točila sa mu hlava a vulgárne mu nadával, napr. že je „zmetek“, správal sa agresívne, čo v ňom vyvolávalo stres a strach, pričom toto konanie vnímal dlhodobo ako agresívne, útočné, vulgárne, závažné psychické a fyzické násilie a zároveň ako ťažké príkorie.“

Za to mu bol podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pričom na výkon trestu odňatia slobody bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Súčasne podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obvinenému uložil trest prepadnutia vecí, a to: 1 ks nôž s čiernou plastovou rukoväťou oblepenou žltou gumovou páskou s dĺžkou čepele 24 cm s označením STAINLESS STEEL a 1 ks nôž s čiernou plastovou rukoväťou s dĺžkou čepele 20 cm bez označenia. Súd zároveň podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona určil, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stal štát - Slovenská republika.

Posledným výrokom podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a o treste prepadnutia vecí 1 ks nôž s čiernou plastovou rukoväťou oblepenou žltou gumovou páskou s dĺžkou čepele 24 cm s označením STAINLESS STEEL a 1 ks nôž s čiernou plastovou rukoväťou s dĺžkou čepele 20 cm bez označenia, uložený mu v trestnom rozkaze Okresného súdu Skalica, č. k. 6T/16/2020-202, zo dňa 23.03.2020, právoplatný 23.03.2020, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti označenému rozsudku Okresného súdu Skalica podal obvinený I. X. vlastnoručne napísané dovolanie, a to z údajného naplnenia dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (č. l. 527 -

528 súdneho spisu).

Následne obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Juraja Dragúna (Opatrenie Okresného súdu Skalica, sp. zn. SI-8T/57/2021, z 25. februára 2025, č. l. 566 a rub súdneho spisu) podal dovolanie (č. l. 571 - 573 a rub súdneho spisu), a to z údajného naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V dovolaní konštatoval, že orgány činné v trestnom konaní a Okresný súd Skalica trestnom konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku, ktorým bol obvinený uznaný za vinného zo spáchania trestného činu, porušili zákon v jeho neprospech, a to konkrétne § 37 ods. 2 Trestného poriadku. Ďalej uviedol: „Pôjde najmä o prípady, keď obvinený je osoba hluchá, hluchonemá, nemá, alebo slepá, prípadne osoba s vážnejšou vadou reči, osoba negramotná, ťažko chorá osoba alebo inak trvale alebo aj na kratší čas indisponovaná. Obhajoba konštatuje, že zo súdneho spisu vyplývajú skutočnosti, ktoré odôvodňovali, aby odsúdenému bol ustanovený obhajca podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku. Keďže však odsúdenému obhajca ustanovený nebol, bolo porušené právo odsúdeného na obhajobu. Z vyšetrovacieho ako aj zo súdneho spisu vyplýva skutočnosť, že odsúdený bol (je) onkologický pacient, ktorý v dôsledku svojho ochorenia mal operačný zákrok hrdla. Po operačnom zákroku ostali odsúdenému trvalé následky, a to trvalá tracheostómia a vada reči. Odsúdený má problém s rozprávaním a je mu veľmi ťažko rozumieť. Okrem onkologického ochorenia má odsúdený diagnostikovanú aj depresívnu poruchu, kvôli ktorej bol počas súdneho konania hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici v Pezinku. Je pravdou, že v znaleckom posudku, ktorý bol vypracovaný na posúdenie duševného stavu odsúdeného, znalec konštatuje, že odsúdený je schopný chápať zmysel a podstatu trestného konania. Rovnako tak sa ošetrujúci lekár z Psychiatrickej nemocnice Pezinok vyjadril, že odsúdený je schopný chápať zmysel a podstatu trestného konania. Avšak ani súdny znalec ani ošetrujúci lekár sa nevyjadrili, či je odsúdený schopný sa riadne obhajovať. Taktiež je nevyhnutné konštatovať, že ako súdu, tak aj prokurátorovi alebo policajtovi muselo byť zrejmé, po priamom kontakte s odsúdeným, že odsúdený s ohľadom na zdravotný stav nie je schopný sa riadne obhajovať. O to viac vzhľadom na závažnosť trestného činu, pre ktorý bol odsúdený stíhaný.

Všetky vyššie uvedené skutočnosti vyplývajú priamo zo súdneho spisu, teda súdu ako aj prokurátorovi a policajtovi boli známe, avšak títo ich úplne odignorovali, v dôsledku čoho bolo porušené právo odsúdeného na obhajobu.“

V súvislosti s vyššie uvedeným obvinený poukázal na uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1Tpo/86/2011, z 5. decembra 2006 a k tomu následne uviedol: „Obhajoba konštatuje s ohľadom na závery, ku ktorým dospel Krajský súd v Žiline vo vyššie citovanom uznesení, sp. zn. 1Tpo 86/2011, z 5.12.2011, že postup vyšetrovateľa, prokurátora i sudcu nemá nič spoločné so spravodlivým procesom tak ako to predpokladá čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a je nutné konštatovať, že bolo závažným spôsobom porušené právo odsúdeného na spravodlivý proces v dôsledku vážneho porušenia jeho práva na obhajobu v zmysle § 2 ods. 9 Trestného poriadku, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 3 písm. b/, c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obhajoba ďalej uvádza, že každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu a Dohovorom garantovaného práva na spravodlivý proces, z čoho tiež vyplýva, že nemožno neprávom dosahovať právo. Výsluch odsúdeného pred sudcom nebol vykonaný v súlade so zákonom, nakoľko minimálne sudca mal pred rozhodnutím dostatok času na ustanovenie obhajcu, a teda nemožno tomuto úkonu, v konkrétnej veci prisúdiť postavenie neodkladnosti (takým by mohli byť napríklad rozhodnutie sudcu u ktorého možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti), a preto takýto dôkaz (výsluch obvineného) nemožno označiť za dôkaz získaný zákonným spôsobom, a preto ani nemohol v ďalšom slúžiť ako podklad pre pozitívne rozhodnutie o návrhu prokurátora. Zabezpečenie zásady práva na obhajobu je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu. Keďže právo na obhajobu je dôležitým predpokladom zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, ako aj predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Dôkazy s podstatnými procesnými nedostatkami sú absolútne neúčinné.

Obžalovaný konštatuje, že Okresný súd Skalica sa v napadnutom rozsudku, sp. zn. 8T/57/2021, z 24.10.2022 nevysporiadal so skutkovým stavom, a to duševným ako fyzickým zdravotným stavom odsúdeného, pre ktorý vznikli dôvodné pochybnosti o tom, že odsúdený je schopný sa riadne sám

obhajovať. V dôsledku tohto nesprávneho postupu zo strany Okresného súdu Skalica bolo porušené právo obžalovaného na obhajobu, pretože bez riadneho odôvodnenia rozhodnutia sa obžalovaný nemôže efektívne brániť proti uvedenému rozhodnutiu. V tejto súvislosti obžalovaný poukazuje na skutočnosť, že aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že ako základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak i právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe okrem iných práv a záruk (právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a pod.) zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia.“ Obvinený poukázal na rozhodnutia ESLP Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire, č. 303-B ako aj na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03 a v závere dodal: „Okresný súd Skalica však v napadnutom rozsudku nedal žiadnu odpoveď na argumentáciu, ktorú uvádza obhajoba v tomto dovolaní. V dôsledku odignorovania zdravotného stavu odsúdeného v čase jeho trestného stíhania boli porušené práva odsúdeného. Odsúdený je presvedčený, že ak by Okresný súd Skalica postupoval dôsledne a pri svojom postupe vzal do úvahy zdravotný stav (psychický aj fyzický) odsúdeného, rozhodne by v konečnom dôsledku dospel k tomu, že u odsúdeného existovali v čase jeho trestného stíhania dôvody povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku.“

S ohľadom na vyššie uvedenú argumentáciu obvineným navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie v neprospech obvineného, a to dovolaním napadnutým rozsudkom, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo. Zároveň, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a zároveň aby zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súčasne, aby dovolací súd podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Skalica (č. l. 578 a rub súdneho spisu), ktorá v úvode poukázala na znenie § 372 ods. 1 a § 382 písm. d) Trestného poriadku a ďalej uviedla nasledovné: „Odsúdený I. X. v konaní vedenom pred okresným súdom nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a nepodal proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, v dôsledku čoho predmetný rozsudok Okresného súdu Skalica, sp. zn. 8T/57/2021-461, zo dňa 24.10.2022 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 22.02.2023. V takom prípade možno prijať záver, že odsúdený nesplnil jednu z nevyhnutných formálnych podmienok podania dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, a preto sa v ďalšom konaní nemôže procesne účinným spôsobom (podaním dovolania) domáhať ochrany svojich práv, ak sa v predchádzajúcich štádiách konania o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral. Nakoľko odsúdený I. X.Č. v konaní pred okresným súdom nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, nesplnil tak podmienku pre podanie dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Táto právna skutočnosť súčasne predstavuje neodstrániteľnú chybu konania, ktorú by nebolo možné napraviť ani po výzve zo strany súdu podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku. V dôsledku absencie Trestným poriadkom predpokladaných formálnych podmienok preto ďalej nie je potrebné bližšie skúmať právnu argumentáciu odsúdeného obsiahnutú v podanom dovolaní. K samotnej argumentácii odsúdeného použitej v podanom dovolaní však možno v stručnosti uviesť, že tieto dôvody dovolania v zmysle ustanovenia § 371 ods. 4 Trestného poriadku nemožno použiť, nakoľko okolnosť, na ktorú poukazuje v podanom dovolaní, bola odsúdenému, ktorý podáva dovolania, nespochybniteľne známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Na základe vyššie uvedených skutočností preto navrhujeme, aby dovolací súd podané dovolanie, bez meritórneho preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietol, nakoľko je zrejmé, že neboli splnené podmienky dovolania stanovené podľa § 372 Tr. poriadku.“

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal, či podané dovolanie má všetky obsahové a formálne náležitosti a či je prípustné a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 Trestného poriadku.

Pre prehľadnosť dovolací súd stručne zrekapituluje procesný dej predchádzajúci podaniu dovolania.

V predmetnej trestnej veci bol rozsudok Okresného súdu Skalica, sp. zn. 8T/57/2021, vyhlásený 24. októbra 2022.

S ohľadom na to, že žiadna z oprávnených strán konania nepodala v zákonnej lehote odvolanie, citovaný rozsudok nadobudol právoplatnosť 22. februára 2023.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku (oprávnené osoby na podanie dovolania) proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Obvinený je oprávnený podať dovolanie vo svoj prospech proti výroku rozhodnutia súdu druhého stupňa, ktorý sa ho priamo týka. Obvinený môže podať dovolanie aj z dôvodu, že v takomto rozhodnutí určitý výrok chýba (nebol urobený).

Obvinený (alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku) a rovnako generálny prokurátor môžu podať dovolanie len proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1.

Vzhľadom na vyššie uvedené (obvinený ani iná oprávnená osoba nepodali odvolanie), dovolací súd ustálil, že nebola splnená základná podmienka na podanie dovolania obvineným. Preto nezostala najvyššiemu súdu iná možnosť, ako dovolanie obvineného I. X. odmietnuť podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.